PROSPECTUS 2025

DARJEELING HILLS UNIVERSITY

Excellence • Inclusion • Innovation

DARJEELING HILLS UNIVERSITY

DARJEELING HILLS UNIVERSITY

Address
ITI Building, Bhasmey, Mungpoo
District Darjeeling, West Bengal
India – 734313

Website
dhu.edu.in

Email
contact@dhu.edu.in

Statutory Establishment
October 1, 2018
The Greenfield University Act, 2018
(West Bengal Act XVI of 2018)

Statutorily established as Darjeeling Hills University
November 19, 2019
The Greenfield University (Amendment) Act, 2019
(West Bengal Act XVII of 2019)

Recognized and added in the UGC List of Universities
Date of Notification: September 13, 2022
Date of Inclusion: September 30, 2022

University Administration
Professor (Dr.) Tejimala Gurung Nag
Vice Chancellor

Dr. Sujata Rani Rai
Registrar (Additional Charge)

Dr. Debasis Dutta
Controller of Examination

Shri Nirmal Subba
Finance Officer (Additional Charge)

Front Cover: Darjeeling Hills University, ITI Building Campus

DARJEELING HILLS UNIVERSITY

Established by the Government of West Bengal

Recognized under Section 2(F) of the University Grants Commission Act, 1956

Prospectus prepared in accordance with Section 4 of the
University Grants Commission (Redressal of Grievances of Students) Regulations, 2023

दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालय

पश्चिम बंगाल सरकार द्वारा स्थापित

विश्वविद्यालय अनुदान आयोग अधिनियम, १९५६ को धारा 2(f) अन्तर्गत मान्यताप्राप्त

विश्वविद्यालय अनुदान आयोग (विद्यार्थीहरूका गुनासोहरुका निवारण) विनियम, २०२३
धारा ४ अनुसार तयार गरेको विवरणिका

Clamour of Anew Beginnings

As soon as the newly established Darjeeling Hills University was granted permission to begin the admissions process and admit its first batch of students, new deadlier variants of the Coronavirus disease had befallen upon the world. With State coffers strained and the new normal of lockdowns, there was not much progression on the construction of the university's new campus, and students who deserved to be at their university did not have any course for respite. Like many cases the world over, the students of the university, in this case the first batch admitted, completed their degrees without even seeing its gates and attending classes at a neighboring host university. The second batch admitted would have followed a similar sombre trajectory had the government not taken the decision to jump-start the process of return to a more nourishing normal last year. It is without doubt that there are and will be innumerable challenges in the near and distant futures, but these timeframes are miniscule when compared to the dream for one's own university that had been decades in the making. There is finally one's such university, and on April 9, 2024 at 10:00 am, the university's first on-campus classes commenced with the clamoring of the gong.

A University coming into Being

This photograph was taken a few weeks prior to the clamouring of the gong, perhaps the word collapsing was providence, the particular alphabet a transcription of numerous questions demanding reckoning. Surely it must have been some superintendence, the Internal Assessment Survey was being conducted. The intended campus for the Darjeeling Hills University is being built at Jogighat, Mungpoo. For the time being, the university is operating out of the ITI building premises, not too far from Jogighat. The infrastructure in these premises were constructed quite recently and is reliably new. During the peak of the pandemic, the premises were used as a quarantine centre for patients, and occasionally hosted members of various armed forces. Due to unoccupancy, the infrastructure had fallen into disrepair, and the photograph captured that condition. However, with immense help from different government bodies and local residents, repairs have been made, infrastructure has been upgraded, and additional facilities have been installed. The neighbouring residents even offered to—and did—sweep and mop the entire building so that the incoming students would have clean classrooms. Even the missing alphabet was inserted, albeit noticeably. However, this noticeable glitch serves as a reminder that the region's university is coming into being, just like the great institutions of today did in the past. It is a worthwhile endeavour.

Contents
विषय-सुची

Contents विषय-सुची	Page Number पृष्ठ संख्या
Vice-Chancellor’s Message	1
उपकुलपतिको लेखनपीठबाट	१
Registrar’s Message	2
कूल सचिवको लेखनपीठबाट	२
About Darjeeling Hills University	3–4
सन्दर्भमा: दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालय	५–६
Academic Departments and Programmes at Darjeeling Hills University	7–10
दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयको शैक्षणिक विभाग अनि प्रोग्राम	११–१४
Curriculum of Postgraduate Programmes	15–18
स्नातकोत्तर प्रोग्रामहरूका पाठ्यक्रम	१५–१८
Project ‘Nirmaan’: Institutional Goals for 2024–2026	19–20
परियोजना 'निर्माण': २०२४–२०२६ अवधिका लागि संस्थागत लक्ष्यहरू	२१–२२
Important Information and Instructions for Applicants	23–24
आवेदकहरुलाई महत्वपूर्ण सूचना अनि अनुदेशहरु	२५–२६
Annexure (Anti-Ragging Affidavit)	27–28
संलग्नक (एन्टी-रैगिंग शपथपत्र)	२७–२८

Vice-Chancellor's Message
उपकुलपतिको लेखनपीठबाट

Darjeeling Hills University was established in 2018 representing the fulfilment of a long-cherished aspirations of the hill people. The University is currently functioning from the Industrial Training Institute building nestled atop the scenic forested hill at Bhasmey in Mungpoo. The construction of academic and administrative buildings in the Permanent Campus in Jogighat will begin soon. We hope to lay the foundation of a leading university to contribute to the growth and advancement of higher education in the region.

To keep abreast with the best universities in terms of higher learning, priority would be to introduce advanced courses for which new syllabi in tune with new advances in science and arts would be framed. The University launched its academic programme only from 2021. DHU currently offers six post-graduate courses in English, Nepali, History, Political Science, Mathematics and Mass Communication. Launching of new departments of Geography and Psychology from next academic session is already underway as well as introduction of self-financing courses in tourism and travel management, horticulture and medicinal farming and on indigenous knowledge systems. The University is also appointing 12 guest faculties for the new academic session starting in September 2025.

DHU is committed to fostering- academic excellence, innovative thinking and skills in an inclusive and supportive learning environment. DHU believes in empowering students to think critically and acquire creative skills. To build a strong foundation, we seek to foster ethical values and best practices which include transparency, integrity, equity, empathy and sustainability of resources. Along with pursuit of academic excellence DHU intends to give focus on diversity in enrolment and inclusivity in which each and every student, faculty and staff of the University, feel they are equal stakeholders in its growth and development.

Through constant innovation in higher learning, research and creation of skills, the University envisions and aspires to empower and transform lives of the community and society, region and nation at large. In the pursuit of these goals the University hopes to receive the unwavering and continuous support of the Honourable Chancellor, the State Government, Gorkhaland Territorial Administration, its well-wishers and the people at large. As the first permanent Vice-Chancellor of Darjeeling Hills University, I would like to express my gratitude and thanks to them all for their support in building the first State University in the Hills. While extending a warm welcome to the prospective students, I encourage them to apply for the current academic session in large numbers and be a part of our pioneering and transformative journey. Jai Hind.

Professor (Dr.) Tejimala Gurung Nag
Vice-Chancellor
Darjeeling Hills University

Registrar's Message

कूल सचिवको लेखनपीठबाट

शिक्षाले सपनालाई साकार बनाउँछ र उज्ज्वल भविष्यको बलियो आधार निर्माण गर्दछ।

सचेत जनसाधारण, सम्बन्धित महानुभव एवम् उच्चाकांक्षाका सपना बोकेका उत्साही विद्यार्थीवर्गलाई दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयका निम्नलिखित सुखद् समाचार बाँड्‌न पाउँदा आनन्द लागेको छ:

(क) ‘द ग्रीन फिल्ड ऐन २०१८’ अन्तर्गत ई. २०२१ देखि सञ्चालित दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयले उत्तीर्ण भएर गएका पहिलो र दोस्रो समूहका विद्यार्थीहरूलाई एडमिट कार्ड, रेजिस्ट्रेशन, मार्क्ससीट र प्रमाण-पत्रका महत्त्वपूर्ण मुद्रित प्रतिहरू उपलब्ध गराई अध्ययनरत तेस्रो समूहका विद्यार्थीवर्गलाई गुणात्मक शिक्षा प्रदान गरी कर्मक्षेत्रमा सशक्त युवाशक्तिको रूपमा दरिलोसित उभिन सक्षम बनाएको छ।
(ख) दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयमा ताः २० जनवरी २०२५-को दिन पहिलो स्थायी महामान्य कूलपति प्रोफेसर (डा०) तेजीमाला गुरूङले आफ्नो पदभार ग्रहण गर्नुभएकी छन्।
(ग) वर्त्तमान परिप्रेक्षमा दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालय एक गौरवान्वित विश्वविद्यालयको रूपमा दृश्यमान छ, जहाँ स्थायी उपकूलपति (Vice-Chancellor)-का साथै कुल सचिव (Registrar), वित्त अधिकारी (Finance Officer) र परीक्षा नियंत्रक (Controller of Examination) कार्यरत छन्।
(घ) यसै वर्ष कार्यालय कर्मचारीको संख्यामा वृद्धि भएको छ अनि आगामी दिनमा विभिन्न पदमा कर्मचारीवर्ग नियुक्ति गरिने प्रक्रिया शुरू भइसकेको छ।
(ङ) वर्तमानमा बारह जना नयाँ प्राध्यापकगणको नियुक्ति-प्रक्रिया युद्ध स्तरमा चलिरहेको छ। उनीहरूले सितम्बर २०२५ देखि तेस्रो सत्रका विद्यार्थीसँगै २०२५–२०२७ शैक्षिक सत्रका नवागन्तुक विद्यार्थीवर्गलाई पढ़ाउने छन्।

अतःएव, परिपूर्णतातिर द्रूतगतिले निरन्तर अग्रसर यस दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयमा उच्च आकांक्षा, अनेकौं सपना र शिक्षाको भोक बोकेर आउनुहुने प्रत्येक नवागन्तुक विद्यार्थीवर्गलाई आनन्दचित्त र न्यानो मायासित स्वागत जनाउँन चाहन्छु।

डा० सुजाता रानी राई
कुल सचिव (अतिरिक्त कार्यभार)
दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालय

About Darjeeling Hills University

University Admissions Policy

As per the *Preamble* of its founding legislation, Darjeeling Hills University was established to promote advancement and dissemination of knowledge and learning, and extending higher education, to serve the society and nation. Furthermore, the *State Education Policy 2023* of the West Bengal Government plans to place special emphasis on enhancing the educational attainment of students in the region by, among other initiatives, augmenting the educational infrastructure. This education policy also places great concern on the betterment of education for children of workers in the tea growing areas of the region, along with the need to enroll more women into the education system due to the low score of the region on the Gender Parity Index. While Darjeeling District does comparably better and leads in West Bengal (apart from Kolkata) in terms of Gross Enrollment Ratio, the score is still well below forty percent. Although not strictly related to university-level education, it is worth pointing out that Darjeeling and Kalimpong Districts rank last on the Ministry of Education's District-level Performance Grading Index. In light of these reasons, the eligibility criteria for applying to academic programmes of Darjeeling Hills University has been framed to promote inclusivity and non-discrimination. Additionally, it is also engaging in reparative inclusion by extending higher education to the people of the region who had previously been left behind and deprived due to issues of unaffordability, geography, and other limitations to access. Some examples of these are – there are no restrictions on when an applicant should have completed their graduation, and the age limit for applying has been widened to 40 (may be relaxed up to a maximum of five years if the designated Competent Authority is satisfied with the merit of the case) for applying to the on-campus postgraduate programmes.

A new era in the history of Darjeeling Hills dawns with the establishment of Darjeeling Hills University in the Himalayan foothills of West Bengal. It will open up new vistas in the academic arena of the hilly terrain of Darjeeling Himalayas. Lying amidst the pine-studded slopes of the Eastern Himalayas, set against the snow-capped peaks and blanketed by the emerald-green tea and cinchona plantation, this seat of learning aims to cater for the long-awaited need of higher education and research activities in this region. The objective of the University will be to disseminate knowledge by offering courses in higher education and research facilities with special emphasis on the amelioration of the socio-economic status of the people of this region as well as the widening of their academic, intellectual and cultural horizon. The foundation stone of Darjeeling Hills University was laid in September 2018 at Jogighat, Mungpoo, where the construction is ongoing. It was included in the University Grants Commission's List of Universities in September 2022. The only university in the Darjeeling hills is currently functioning from the new ITI premises at Bhasmey, Mungpoo.

Scholarships

Darjeeling Hills University has helped its students become the beneficiaries of two West Bengal Government sponsored scholarships – Swami Vivekananda Merit-Cum-Means Scholarship Scheme and Kanyashree Prakalpa (Kanyashree-III).

Swami Vivekananda Merit-Cum-Means Scholarship Scheme

The Swami Vivekananda Merit-Cum-Means Scholarship Scheme aims to assist the meritorious students having annual family income not exceeding two lakhs and fifty thousand rupees in the State of West Bengal for pursuing higher studies, and to give scholarships at different levels of higher studies, at educational institutions based in West Bengal.

Eligibility

- Attained at least 53% marks in undergraduate degree's Honours subject.
- Annual family income should be less that two lakhs and fifty thousand rupees.
- Student must be resident of West Bengal.
- Student should not be the beneficiary of any other Government scholarship.

Scholarship Award

- Students pursuing post-graduate studies in Arts (MA) will receive Rs. 2000 per month.
- Students pursuing post-graduate studies in Sciences (MSc) will receive Rs. 2500 per month.

Kanyashree Prakalpa (Kanyashree-III)

Kanyashree Prakalpa (Kanyashree-III) Scholarship falls under the aegis of the Swami Vivekananda Merit-cum-means Scholarship Scheme. It aims to assist girls studying post-graduate courses at educational institutions based in West Bengal. There are no annual family income criteria.

Eligibility

- Girl student studying in post-graduate course in West Bengal in regular class mode.
- Passed undergraduate course with at least forty-five percent marks in aggregate from any institution in the State of West Bengal.
- Student must be resident of West Bengal.
- Student should not be the beneficiary of any other Government scholarship.

Scholarship Award

- Students pursuing post-graduate studies in Arts (MA) will receive Rs. 2000 per month.
- Students pursuing post-graduate studies in Sciences (MSc) will receive Rs. 2500 per month.

सन्दर्भमा: दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालय

विश्वविद्यालय प्रवेश-भर्ना नीति

विश्वविद्यालय संस्थापन कानुन अनुसार, दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयको स्थापना समाज र राष्ट्रको सेवाभावले ज्ञानको प्रसार अनि सिक्ने प्रवृत्तिलाई प्रेरित गर्ने साथै उच्च शिक्षालाई विस्तार गर्नको निम्ति भएको थियो। यसका साथै राज्य शिक्षा नीति २०२३ पश्चिम बंगालको योजना र अन्य पहलहरूसँग शैक्षिक अवसंरचनामा वृद्धि गरेर यस क्षेत्रमा विद्यार्थीवर्गको शैक्षिक उपलब्धिमा वृद्धि गर्न विशेष प्रयोजन रहेको छ। यस शिक्षा नीतिले चिया उत्पादन क्षेत्रका श्रमिकहरूका नानीहरूका शिक्षालाई गुणस्तरीय बनाउन धेरै चिन्ता रहेको व्यक्त गर्दछ, साथै लिंग समानता सूचकांक अनुपात अनुसार धेरैभन्दा धेरै नारीवर्गलाई अवसर प्रदान गर्ने उद्देश्य रहेको छ। यद्यपि तुलनात्मक दृष्टिले दार्जीलिङ जिल्ला सकल नामांकन अनुपात अनुसार पश्चिम बंगाल (कोलकोता छोड़ेर) तुनात्मक रूपले राम्रो देखिन्छ, अंकतालिका अहिले पनि चालिस प्रतिशतभन्दा मुनि छ। जे होस्, विश्वविद्यालय स्तरको शिक्षा दृढ़तापूर्ण रूपले सम्बन्धित नभए तापनि ध्यान दिन योग्य कुरा के छ भने दार्जीलिङ जिल्ला र कोलेबुङ जिल्ला शिक्षा मन्त्रालयको जिल्ला-स्तरीय प्रदर्शन सूचकांकमा अन्तिम स्थानमा देखिन्छ। यी कारणहरूलाई ध्यानमा राखेर, समावेशिता र गैर-भेदभावलाई प्रोत्साहित गर्नका निम्ति दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयको शैक्षणिक प्रोग्रामहरूमा आवेदन गर्ने पात्रता-मानदण्ड तयार गरिएको छ। यसका अतिरिक्त, यो विश्वविद्यालय त्यस क्षेत्रको मानिसहरूलाई उच्च शिक्षा प्रदान गरेर पुनरावर्ती समावेशनमा पनि संलग्न रहनेछ, जुन पहिले अक्षमता, भौगोलिक असुविधा र अन्य सीमाहरूको कारणले पछौटे अनि वञ्चित रहेका थिए। यसमध्ये केही उदाहरण- आवेदकले आफ्नो स्नातक स्तरको पढ़ाई कहिले पूरा गर्नपर्छ भन्ने कुरामा कुनै प्रतिबन्ध राखिएको छैन, आवेदन गर्ने उमेर ४० वर्षसम्म बढ़ाइएको छ। (सम्भवतः सम्बन्धित सक्षम अधिकारी सन्तुष्ट भएमा अझ पाँच वर्षको छुट पनि दिनसक्नेछ)।

पश्चिम बंगालको हिमाली भेकमा दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयको स्थापनासँगै दार्जीलिङ पहाड़को इतिहासमा एउटा नयाँ युगको प्रारम्भ भएको छ। यसले दार्जीलिङे हिमाली भेकको धरातलमा शैक्षणिक क्षेत्रको एउटा नयाँ बाटो खोल्नेछ। पूर्वी हिमालको सल्लाघारीमाझ हिउँले ढाकिएका शिखरहरूको प्रतिस्पर्धा गर्दै अनि बहुमूल्य हरियो चिया र सिन्कोनाको रूखमाझ प्रकृतिको काखमा स्थित यस अध्ययन केन्द्रको उद्देश्यले उच्च शिक्षा र अनुसन्धान गतिविधिहरूको धेरै लामो समयदेखि प्रतिक्षारत आवश्यकतालाई पूर्ण गर्नुछ। विश्वविद्यालयको उद्देश्य यस क्षेत्रको मानिसहरूका सामाजिक, आर्थिक सुधार सँगसँगै उनीहरूका शैक्षिक, बौद्धिक र सांस्कृतिक क्षितिजको विस्तारमाथि विशेष जोड़ दिनुसँगै उच्च शिक्षा र अनुसन्धान सुविधाहरूमा पाठ्यक्रम प्रदान गरेर ज्ञानको प्रसार गर्नुछ। दार्जीलिङ हिल्स विश्वविद्यालयको आधारशिला सेप्टेम्बर, २०१८ मा जोगीघाट, मङपूमा राखिएको थियो, जुन निर्माणाधीन अवस्थामा छ। यसलाई सेप्टेम्बर २०२२ मा विश्वविद्यालय अनुदान आयोगले विश्वविद्यालयको सूचीमा गाभेको छ। दार्जीलिङ पहाड़को एकमात्र विश्वविद्यालय वर्तमानमा भस्मे, मङपूमा नयाँ आई.टी.आई. परिसरमा संचालन भइरहेको छ।

छात्रवृत्ति

दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयले आफ्ना छात्राहरूका निम्ति पश्चिम बंगाल सरकारद्वारा प्रायोजित दुईवटा छात्रवृत्तिहरू - स्वामी विवेकानन्द मेरिट-कम-मिन्स् स्कलरशिप स्कीम अनि कन्याश्री प्रकल्प (कन्याश्री-III) को लाभार्थी बन्नमा सहयोग गरेको छ।

स्वामी विवेकानन्द मेरिट-कम-मिन्स् स्कलरशिप योजना

स्वामी विवेकानन्द मेरिट सह-साधन छात्रवृत्ति योजनाको उद्देश्य पश्चिम बंगाल राज्यमा अढ़ाई लाख रूपियाँभन्दा कम्ति वार्षिक पारिवारिक आय भएको मेधावी छात्राहरूलाई उच्च अध्ययन गर्नमा सहयोग प्रदान गर्दछ अनि पश्चिम बंगाल स्थित शैक्षिक संस्थानहरूमा उच्चतर अध्ययनको विभिन्न स्तरमा छात्रवृत्तिहरू प्रदान गर्दछ।

वांछनीयता

- स्नातक डिग्रीको अनर्स विषयमा कम्तिमा ५३% अंक प्राप्त गरेको हुनुपर्छ।
- वार्षिक पारिवारिक आय दुई लाख पचास हजार रूपियाँ भन्दा कम्ति हुनुपर्छ।
- छात्र पश्चिम बंगालको निवासी हुनुपर्छ।
- छात्र कुनै अन्य सरकारी छात्रवृत्तिको लाभार्थी हुनुहुँदैन।

छात्रवृत्ति पुरस्कार

- कला (एम०ए०) मा स्नातकोत्तर अध्ययन गर्ने छात्राले प्रति महीना रूपियाँ २००० प्राप्त गर्नेछ।
- विज्ञान (एम०एस्सी०) मा स्नातकोत्तर अध्ययन गर्ने छात्राले प्रति महीना रूपियाँ २५०० प्राप्त गर्नेछ।

कन्याश्री प्रकल्प (कन्याश्री-III)

कन्याश्री प्रकल्प (कन्याश्री- III) छात्रवृत्ति स्वामी विवेकानन्द मेरिट-कम-मिन्स् स्कलरशिप स्कीम अन्तर्गत पर्दछ। यसको उद्देश्य पश्चिम बंगाल स्थित शैक्षणिक संस्थानहरूमा स्नातकोत्तर पाठ्यक्रमहरूको अध्ययन गर्ने छात्राहरूलाई सहयोग गर्नु हो। यसमा कुनै वार्षिक पारिवारिक मानदंड राखिएको छैन।

वांछनीयता

- पश्चिम बंगालमा नियमित कक्षा मोडमा स्नातकोत्तर पाठ्यक्रममा पढ़ने छात्राहरू।
- पश्चिम बंगाल राज्यको कुनै पनि संस्थानमा सबै मिलाएर कम्तिमा पैंतालिस प्रतिशत अंक लिएर स्नातक पाठ्यक्रम उत्तीर्ण हुनुपर्छ।
- छात्र पश्चिम बंगालको निवासी हुनुपर्छ।
- छात्र अन्य कुनै सरकारी छात्रवृत्तिको लाभार्थी हुनुहुँदैन।

छात्रवृत्ति पुरस्कार

- कला (एम०ए०) मा स्नातकोत्तर अध्ययन गर्ने छात्राले प्रति महीना रूपियाँ २००० प्राप्त गर्नेछ।
- विज्ञान (एम०एस्सी०) मा स्नातकोत्तर अध्ययन गर्ने छात्राले प्रति महीना रूपियाँ २५०० प्राप्त गर्नेछ।

Academic Departments and Programmes at Darjeeling Hills University

Academic Departments and Programmes

Academic Departments

Darjeeling Hills University currently hosts six academic departments, each of which offers post-graduate programmes of study (MA or MSc).

- Department of English
- Department of History
- Department of Mass Communication
- Department of Mathematics
- Department of Nepali
- Department of Political Science

Post-graduate Programmes | Two-Year

- Masters of Arts in English
- Masters of Arts in History
- Masters of Arts in Mass Communication
- Masters of Science in Mathematics
- Masters of Arts in Nepali
- Masters of Arts in Political Science

Seat Intake in Post-graduate Programmes

Seats and Reservation Categories	Total	Unreserved (General)	SC	ST	OBC-A	OBC-B	EWS
M.A. English	50	22	11	3	5	4	5
M.A. History	50	22	11	3	5	4	5
M.A. Mass Communication	20	10	4	1	2	1	2
M.Sc. Mathematics	50	22	11	3	5	4	5
M.A. Nepali	50	22	11	3	5	4	5
M.A. Political Science	50	22	11	3	5	4	5

* For Persons with Disabilities (PWD) 5% seats are reserved in each category.

Reservation Policies

Applications under the categories of Scheduled Castes (SC), Scheduled Tribes (ST), and Other Backward Classes (OBC)

Darjeeling Hills University is a public state university established and funded by the Government of West Bengal. Accordingly, applicants belonging to the constitutional categories of SC, ST, and OBC of the States other than West Bengal are not entitled to the benefits of reserved seats. Applicants belonging to the constitutional categories of SC, ST and OBC of other states may apply as unreserved or general category candidates. At the time of verification of documents, applicants provisionally selected under these reserved categories will have to submit the attested copy of their SC, ST or OBC certificate, issued in their name, by the competent authority in the Government of West Bengal. Otherwise, the applicant's admission shall be denied. Furthermore, with regard to OBC certificate, the date of issue of the certificate, issued by the competent authority, shall not be earlier than the preceding year. The certificate should clearly indicate which category they belong to (OBC-A or OBC-A), and that they do not belong to the creamy layer of the society at the time of counselling/admission. If the applicant cannot produce the non-creamy layer certificate at the time of admission, a period of ten days, at the most, will be given to the candidate to produce the same. Otherwise the applicant's admission shall be denied.

Applications under the category of Economically Weaker Section (EWS)

Applicants applying under the category of EWS will be considered upon the production of their Income and Asset Certificate issued after April 1, 2024. The certificate should clearly mention that the annual family income is below eight lakh rupees along with other conditions as laid down by the Department of Higher Education, Government of West Bengal in Memo No. 339-Edn (CS)/OM-74L/2023 dated 26.05.2023. At the time of verification of documents, applicants provisionally selected under this category will have to submit the attested copy of their aforementioned Income Certificate, issued in their name, by the competent authority in the Government of West Bengal. If the applicant cannot produce their above-mentioned Income Certificate at the time of admission, a period of ten days, at the most, will be given to the candidate to produce the same. Otherwise, the applicant's admission shall be denied.

Applications under the category of Persons with Disability (PWD)

Applicants applying under the category of PWD will be considered as per the provisions laid down under Notification No. 65-Edn(U)/1U-89/13 by the Department of Higher Education, Government of West Bengal dated 16.01.2014. Such applicants will need to submit the attested copy of their disability certificate, issued by Superintendent of a State/Central Government Hospital stating their physical disability. At the time of verification of documents, such applicants provisionally selected will also have to submit their aforementioned PWD certificate, issued in their name, by the competent authority in the Government of West Bengal. Otherwise, the applicant's admission shall be denied.

Rules and Regulations governing Reservation Policies

The reservation of seats in the admissions process, and the rules regarding the same, have been calculated and framed as per the following Government laws, orders, notices and notifications:

- West Bengal State Higher Education Institutions (Reservation in Admission) Act, 2013.
- West Bengal State Higher Education Institutions (Reservation in Admission) Rules, 2014.
- Department of Higher Education (Integrated Law Cell), Government of West Bengal, Order No. 339-Edn (CS)/OM-74L/2023, dated May 26, 2023.
- Department of Higher Education (University Branch), Government of West Bengal, Order No. 1084(20)-Edn(U)/EH/1U-89/13, dated December 7, 2018
- Department of Social Justice and Empowerment (Scheduled Castes Development Division-Revision of Lists Cell), Ministry of Social Justice and Empowerment, Government of India, Order No. 12017/2/2018 -SCD (R.L.Cell), dated February 22, 2018.
- Backward Classes Welfare Department, Government of West Bengal, Order No. 1204-SBCW/MR-67/10, dated July 27, 2015.
- Backward Classes Welfare Department, Government of West Bengal, Order No. 1203-BCW/MR-88/2014, dated July 27, 2015.
- Department of Higher Education (University Branch), Government of West Bengal, Order No. 65-Edn (U)/IU-89/13, dated January 16, 2014.

Admission and Semester Fees

Fee Categories	₹	₹	Payment during Admission
Admission (Once)			
Registration Fee	300		MA English
Identity Card	100		MA History
Security Deposit (Refundable)	1000	1400	MA Nepali
			MA Political Science
Per Semester			
Admissions Fee	200		₹ 3750
Tuition	900		
Semester Fee	150		
Magazine Fee	50		
Facilities Fee	100		MSc Mathematics*
Electricity Fee	100		
Students' Aid Fund	50		₹ 3850
Student's Infirmary Fund	50		
Sporting Facilities Fund	150		
Library Fund	200		
Development Fund	400	2350	MA Mass Communication**
Additional programme specific fee (per Semester)			₹ 11750
Practical fee for MA Mathematics*	100	2450	
Self-financing fee for MA Mass Communications**	8000	10350	

Eligibility Criteria for Admission to Post-graduate Programmes

Programmes	Eligibility Criteria
Masters of Arts in English Masters of Arts in History Masters of Science in Mathematics Masters of Arts in Nepali Masters of Arts in Political Science	**Minimum Requirements** • Attainment of an undergraduate degree from a University Grants Commission recognized university. • Bachelors Degree in the 10+2+3 or 10+2+4 systems. **Subject Specific Requirements** • Bachelors Degree Honours/Major in the respective subject. ◦ BA Honours/Major in English for applying to MA English. ◦ BA Honours/Major in History for applying to MA History. ◦ BSc Honours/Major in Mathematics for applying to MSc Mathematics. ◦ BA Honours/Major in Nepali for applying to MA Nepali. ◦ BA Honours/Major in Political Science for applying to MA Political Science.
Masters of Arts in Mass Communication	**Minimum Requirements** • Attainment of an undergraduate degree from a University Grants Commission recognized university. • Bachelors Degree in the 10+2+3 or 10+2+4 systems. **Subject Specific Requirements** • None — Bachelors Degree Honours/Major in any subject.

* For all programmes, the **age of the applicant** must not be more than 40 years on the date of admission (may be relaxed up to a maximum of five years if the designated competent authority is satisfied with the merit of the case).

** The subject specific requirements have been framed in this way so that the applicants/students are encouraged to pursue the subject of their honours degree. Furthermore, as evidenced by cases such as *Sri Sanjib Mukhopadhyay & Anr. v. State of West Bengal & Ors.*, 2019 (High Court of Calcutta)—W.P. NO.19942 (W) of 2009—it is a vigilant initiative on the part of the university to necessitate this requirement.

दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयको शैक्षणिक विभाग अनि प्रोग्रामहरू

शैक्षणिक विभाग अनि प्रोग्राम

शैक्षणिक विभाग

दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयले अहिले छःवटा विषयमा शैक्षणिक विभागहरू संचालन गरिरहेछ, जसमा प्रत्येक स्नातकोत्तर प्रोग्रामहरू (एम॰ए॰ वा एम॰एस्सी॰) रहेको छ।

- अंग्रेजी विभाग
- इतिहास विभाग
- मास कम्युनिकेशन विभाग
- गणित विभाग
- नेपाली विभाग
- राजनीति शास्त्र विभाग

स्नातकोत्तर प्रोग्रामहरू | दुई वर्ष

- अंग्रेजी स्नातकोत्तर
- इतिहास स्नातकोत्तर
- मास कम्युनिकेशन स्नातकोत्तर
- गणित स्नातकोत्तर
- नेपाली स्नातकोत्तर
- राजनीति शास्त्र स्नातकोत्तर

स्नातकोत्तर प्रोग्राममा आसन अनि आरक्षण श्रेणीहरू

आसन अनि आरक्षण	मोठ	अनरक्षित	एस॰सी॰	एस॰टी॰	ओ॰बी॰सी॰-ए॰	ओ॰बी॰सी-बी॰	ई॰डब्लु॰एस॰
अंग्रेजी स्नातकोत्तर	५०	२२	११	३	५	४	५
इतिहास स्नातकोत्तर	५०	२२	११	३	५	४	५
मास कम्युनिकेशसन स्नातकोत्तर	२०	१०	४	१	२	१	२
गणित स्नातकोत्तर	५०	२२	११	३	५	४	५
नेपाली स्नातकोत्तर	५०	२२	११	३	५	४	५
राजनीति शास्त्र स्नातकोत्तर	५०	२२	११	३	५	४	५

* विकलांग व्यक्तिहरूलाई (पी॰डब्लु॰डी॰ वा PWD) ५% प्रत्येक श्रेणीमा आरक्षण गरिएको छ।

आरक्षण नीति

अनुसूचित जाति (एस०सी०), अनुसूचित जनजाति (एस०टी०), अनि अन्य पछौटेवर्ग (ओ०बी०सी०) श्रेणीहरू अन्तर्गत आवेदनहरू

दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालय पश्चिम बंगाल सरकारद्वारा स्थापित अनि वित्त पोषित सर्वसाधारणको निम्ति राज्य-विश्वविद्यालय हो। यसैले गर्दा पश्चिम बंगाल छोड़ेर अन्य राज्यको अनुसूचित जाति, अनुसूचित जनजाति र अन्य पछौटेवर्गको संवैधानिक श्रेणीका आवेदकहरू आरक्षित आसनहरूका हकदार हुने छैनन। अन्य राज्यका अनुसूचित जाति, अनुसूचित जनजाति र अन्य पछौटेवर्गसित सम्बन्धित आवेदकहरूले अनारक्षित वा सामान्य श्रेणीका उम्मेदवारहरूका रूपमा आवेदन गर्न सक्छन्। दस्तावेजहरूको सत्यापनको समय, यस आरक्षित श्रेणीहरू अनुसार छनौट भएका आवेदकहरूले पश्चिम बंगाल सरकारको सक्षम अधिकारीद्वारा जारी गरेको आफ्नो अनुसूचित जाति, अनुसूचित जनजाति र अन्य पछौटेवर्ग प्रमाण-पत्रको सत्यापित प्रति बुझाउनु पर्छ। अन्यथा, आवेदकलाई प्रवेश-भर्ना दिइने छैन। यसका साथै ओ.बी.सी. प्रमाण-पत्रको सम्बन्धमा, सक्षम अधिकारीद्वारा जारी गरिएको प्रमाण-पत्रको तारिक पूर्ववर्ती वर्षभन्दा पहिलेको हुनुहुँदैन। प्रमाण-पत्रमा आवेदक कुन श्रेणी (ओबीसी-ए वा ओबीसी-बी) सित सम्बन्धित छन् स्पष्टसित लेखिएको हुनुपर्छ, साथै उनी काउन्सिलिङ प्रवेश-भर्नाको समय समाजको क्रिमी-लेयरसित सम्बन्धित हुनुहुँदैन। यदि आवेदकले प्रवेश-भर्नाको समय गैर-क्रिमी लेयर प्रमाण-पत्र बुझाउन सकेनन् भने आवेदकलाई धेरैभन्दा धेरै दस दिनको समय दिइनेछ। अन्यथा आवेदकको प्रवेश-भर्ना रद्द गरिनेछ।

ई०डब्लु०एस० श्रेणी अन्तर्गत आवेदनहरू

आर्थिक रूपले असक्षम ई.डब्लु.एस. श्रेणी अन्तर्गत आवेदनकर्त्ताले १ अप्रेल २०२४ पछि प्राप्त गरेको प्रमाण-पत्रको आधारमा आवेदन सुविधा प्राप्त गर्नेछन्। उच्च शिक्षा विभाग, पश्चिम बंगाल सरकारद्वारा जारी गरिएको पत्र संख्या No. 339-Edn (CS)/OM-74L/2023 दिनांक २६.५.२०२३ अनुसार उक्त आय प्रमाण-पत्रमा स्पष्ट रूपले रूपियाँ आठ लाख भन्दा कम्ति आय भएको हुनपर्नेछ। दस्तावेज सत्यापन गर्ने समयमा यस श्रेणी अन्तर्गत चुनिएका आवेदकहरूलाई पश्चिम बंगाल सरकारका सक्षम अधिकारीद्वारा उनीहरूको नाममा जारी गरिएको उक्त आय प्रमाण-पत्रको सत्यापित प्रति बुझाउन पर्छ, यदि उक्त आवेदकले प्रवेशको समयमा उक्त आय प्रमाण-पत्र प्रस्तुत गर्न नसकेमा आवेदकलाई दस दिनको समय दिइनेछ, अन्यथा उक्त प्रवेश-भर्ना रद्द गरिनेछ।

विकलांगता (पी०डब्लु०डी० वा PWD) अन्तर्गत आवेदनहरू

विकलांगता व्यक्ति पी.डब्लु.डी. श्रेणी अन्तर्गत आवेदकललाई उच्च शिक्षा विभाग, पश्चिम बंगाल सरकारद्वारा जारी गरिएको नोटिफिकेशन संख्या 65-Edn(U)/1U-89/13 दिनांक १६.१.२०१४ अनुसार विचार गरिनेछ। यस्ता आवेदकहरूको शारीरिक विकलांगता बारे राज्य/केन्द्र सरकारको अस्पतालको अधीक्षकद्वारा जारी गरिएको विकलांगता प्रमाण-पत्रको सत्यापित प्रति प्रस्तुत गरिन पर्छ। दस्तावेजको सत्यापनको समय, अन्तिम रूपमा चुनिएका ती आवेदकवर्गले पश्चिम बंगाल सरकारका सक्षम अधिकारीद्वारा जारी गरिएको उक्त पी.डब्लु.डी. प्रमाण-पत्र पनि प्रस्तुत गर्नुपर्छ, अन्यथा आवदेकको प्रवेश-भर्ना रद्द गरिनेछ।

आरक्षण नीतिका नियम ऐन-कानूनहरू

प्रवेश-भर्नाका निम्ति आसन आरक्षणको नियम सरकारद्वारा जारी गरिएका ऐन-कानूनहरू, सूचना अनि अधिसूचनाका आधारमा नै सम्पन्न गरिनेछ:

- West Bengal State Higher Education Institutions (Reservation in Admission) Act, 2013.
- West Bengal State Higher Education Institutions (Reservation in Admission) Rules, 2014.
- Department of Higher Education (Integrated Law Cell), Government of West Bengal, Order No. 339-Edn (CS)/OM-74L/2023, dated May 26, 2023.
- Department of Higher Education (University Branch), Government of West Bengal, Order No. 1084(20)-Edn(U)/EH/1U-89/13, dated December 7, 2018
- Department of Social Justice and Empowerment (Scheduled Castes Development Division-Revision of Lists Cell), Ministry of Social Justice and Empowerment, Government of India, Order No. 12017/2/2018 -SCD (R.L.Cell), dated February 22, 2018.
- Backward Classes Welfare Department, Government of West Bengal, Order No. 1204-SBCW/MR-67/10, dated July 27, 2015.
- Backward Classes Welfare Department, Government of West Bengal, Order No. 1203-BCW/MR-88/2014, dated July 27, 2015.
- Department of Higher Education (University Branch), Government of West Bengal, Order No. 65-Edn (U)/IU-89/13, dated January 16, 2014.

प्रवेश-भर्ना अनि सेमेस्टर शुल्क

शुल्क	₹	₹	प्रवेश शुल्क
विश्वविद्यालयमा प्रवेश (एकपल्ट)			
पञ्जीकरण शुल्क	३००		अंग्रेजी स्नातकोत्तर
परिचय-पत्र	१००		इतिहास स्नातकोत्तर
सुरक्षा निक्षेप (रकम फिर्ता हुनेछ)	१०००	१४००	नेपाली स्नातकोत्तर
			राजनीति शास्त्र स्नातकोत्तर
प्रति सेमेस्टर			
प्रवेश-भर्ना शुल्क	२००		₹ ३७५०
शिक्षण शुल्क	९००		
सेमेस्टर शुल्क	१५०		
पत्रिका शुल्क	५०		
सुविधा शुल्क	१००		गणित स्नातकोत्तर*
विद्युत शुल्क	१००		
छात्र सहायता कोष	५०		₹ ३८५०
छात्र स्वास्थ्य सेवा कोष	५०		
खेल सुविधा कोष	१५०		
पुस्तकालय कोष	२००		
विकास कोष	४००	२३५०	
			मास कम्युनिकेशसन स्नातकोत्तर**
अतिरिक्त कार्यक्रम-विशेष शुल्क (प्रति सेमेस्टर)			₹ ११७५०
गणित स्नातकोत्तरका लागि प्रायोगिक शुल्क*	१००	२४५०	
मास कम्युनिकेसन स्नातकोत्तरका लागि स्व-वित्तपोषण शुल्क**	८०००	१०३५०	

स्नातकोत्तरमा प्रवेशका निम्ति न्यूनतम मानदंड

प्रोग्राम	योग्यता मानदंड

अंग्रेजी स्नातकोत्तर | एम०ए०
इतिहास स्नातकोत्तर | एम०ए०
गणित स्नातकोत्तर | एम०एस्सी०
नेपाली स्नातकोत्तर | एम०ए०
राजनीति शास्त्र स्नातकोत्तर | एम०ए०
	न्यूनतम आवश्यकताहरू
	• यू०जी०सी० (विश्वविद्यालय अनुदान आयोग) मान्यता प्राप्त विश्वविद्यालयबाट स्नातकीय डिग्री प्राप्त गरेको हुनुपर्छ।
	• स्नातक डिग्री १०+२+३ अथवा १०+२+४ पद्धतिमा उत्तीर्ण भएको हुनुपर्छ।
	विषय विशिष्ट आवश्यकताहरू
	• सम्बन्धित शैक्षिक विषयमा स्नातक डिग्री अनर्स अथवा मेजर।
	  ◦ अंग्रेजी स्नातकोत्तरमा प्रवेशको निम्ति अंग्रेजीमा बी०ए० अनर्स अथवा मेजर।
	  ◦ इतिहास स्नातकोत्तरमा प्रवेशको निम्ति इतिहासमा बी०ए० अनर्स अथवा मेजर।
	  ◦ गणित स्नातकोत्तरमा प्रवेशको निम्ति गणितमा बी०एस्सी० अनर्स अथवा मेजर।
	  ◦ नेपाली स्नातकोत्तरमा प्रवेशको निम्ति नेपालीमा बी०ए० अनर्स अथवा मेजर।
	  ◦ राजनीति शास्त्र स्नातकोत्तरमा प्रवेशको निम्ति राजनीति शास्त्रमा बी०ए० अनर्स अथवा मेजर।

मास कम्युनिकेशसन स्नातकोत्तर | एम०ए०	**न्यूनतम आवश्यकताहरू** • यू०जी०सी० (विश्वविद्यालय अनुदान आयोग) मान्यता प्राप्त विश्वविद्यालयबाट स्नातकीय डिग्री प्राप्त गरेको हुनुपर्छ। • स्नातक डिग्री १०+२+३ अथवा १०+२+४ पद्धतिमा उत्तीर्ण भएको हुनुपर्छ। **विषय विशिष्ट आवश्यकताहरू** • कुनै पनि विषयमा स्नातकको डिग्री अनर्स अथवा मेजर भए हुन्छ।

* सबै प्रोग्रामको निम्ति आवेदकहरूको उमेर ४० वर्षभन्दा धेर हुनुहुँदैन (यदि नामित सक्षम अधिकारी यस विषयमा आवेदकको योग्यतासित सन्तुष्ट भएमा अधिकतम पाँच वर्षको छुट दिन सक्नेछन्)।

** विषय विशिष्ट आवश्यकताहरूको आधारलाई यसरी तयार गरिएको छ, जसले गर्दा आवेदकहरूले उनीहरूको अनर्स डिग्रीको विषयलाई अघि बढ़ाउनलाई प्रोत्साहित गरिएको छ। यसको अतिरिक्त, जस्तो यस प्रकारको घटनामा स्पष्ट छ – *Sri Sanjib Mukhopadhyay & Anr. v. State of West Bengal & Ors., 2019* (High Court of Calcutta)—W.P. NO.19942 (W) of 2009—यस आवश्यकतालाई लागु गर्नको निम्ति विश्वविद्यालयको तर्फबाट यो एउटा सतर्क पहल हुनेछ।

Curriculum of Post-graduate Programmes
स्नातकोत्तर कार्यक्रमहरूका पाठ्यक्रम

MA English

Semester - I

- Renaissance Studies
- Shakespeare Studies
- Seventeenth century Studies
- Eighteenth century Studies
- Gender Studies

Semester - II

- The Romantics
- Nineteenth century Studies I
- Nineteenth century Studies II
- Nineteenth century Studies III
- Cultural Studies

Semester - III

- The Moderns I
- The Moderns II
- The Moderns III
- Literary Theory and Criticism
- Performance Studies

Semester - IV

- American Literature
- Latin American Literature
- Indian English Literature
- African & Caribbean Literature
- Ecological Studies

MA History

Semesters - I and II

- Twentieth Century and Contemporary World
- State in India
- History of Ancient India: up to 650 A.D.
- History of Early Medieval India (650 A.D. – 1206 A.D.)
- History of Medieval India: Polity and Economy (1206 A.D. – 1757A.D.)
- History of Medieval India: Society and Culture (1206 A.D. – 1757 A.D.)
- History of Modern India (1757 A.D. – 1858 A.D.)
- History of Modern India (1858 A.D. – 1971 A.D.)

Semesters - III and IV

- Historiography: Concepts, Methods and Tools
- History of Ideas
- Art and Architecture of India: up to 1206 A.D.
- Archaeology
- History of Medieval Bengal (1206 A.D. – 1757 A.D.)
- Art and Architecture of India (1206 A.D. – 1757A.D.)
- Economic History of India (1757 A.D. - 1947 A.D.)
- History of Modern Bengal with special reference to North Bengal (1757 A.D. – 1971 A.D.)

MA Mathematics

Semester - I

- Groups and Rings
- Naive Set Theory and Elements of Topology
- Analysis of Several Variables
- Real Analysis
- Complex Analysis
- Ordinary Differential
- Equations and Special Functions

Semester - II

- Modules and Linear Algebra
- Point-Set Topology
- Functional Analysis
- Classical Mechanics and Calculus of Variation
- Integral Equations and Integral Transforms
- Partial Differential Equations

Semester - III

- Differential Geometry and its applications
- Field Extension and Galois Theory
- Measurability and Integration in Abstract Spaces
- Topological Groups
- Algebraic Topology
- Elementary Number Theory
- Advanced Complex Analysis-I
- Advanced Functional Analysis-I
- Theory of Approximation
- p-adic Analysis
- Advanced Numerical Analysis
- Continuum Mechanics
- Computational-Partial Differential Equations
- Dynamical System
- Fluid Mechanics
- Numerical Programming in Computational Software
- Statistical Learning
- Quantum Mechanics

Semester - IV

- Graph Theory, Algorithms, and Combinatorics
- Numerical Problem Solving by Computer Programming
- Signed Measure and Product Measure
- Topological Algebra
- Differential Topology
- Analytic Number Theory
- Advanced Complex Analysis-II
- Advanced Functional Analysis-II
- Advanced Algebra
- Modular Forms
- Algebraic Geometry
- Category Theory
- General Theory of Integration
- Boundary Integral Equations
- Mathematical Ecology
- Biofluid Mechanics
- General Theory of Relativity and Cosmology
- Lie Theory of Ordinary and Partial Differential Equations
- Nonlinear Optimization
- Computational Statistics

MA Mass Communication

Semester - I

- Development of Media & Media Laws
- Communication Studies
- Print Media Studies
- Editing & Layout Designing
- Digital Lab Journal Production
- AEC | Impromptu Speech
- AEC | Power Point
- AEC | Interview
- AEC | Dummy Sheet Design

Semester - II

- Radio Production System and Technology
- Television Production System and Technology
- New Media Studies
- Magazine Journalism
- Folk Media
- Data Journalism
- Media and Gender
- Documentary Production
- AEC | Radio Spot
- AEC | TV News Capsule

Semester - III

- Development Communication
- Community Media
- Film Studies
- Newspaper Management
- Environmental Communication
- Cultural Communication
- Short Film Production
- AEC | Community-media programme production
- AEC | Film Review

Semester - IV

- Advertising and Marketing Communication
- Public Relations
- International Communication
- Communication Research
- Practical Research Paper
- AEC | Print Advertising Production
- AEC | PR Campaign
- AEC | Video Shorts Production
- AEC | Research Paper Review

MA Political Science

Semester - I

- Western Political Thought
- Key Concepts in Political Analysis
- Public Administration
- Electoral Politics

Semester - II

- Constitutional Processes in India
- Approaches to the Study of International Relations
- Indian Administration (Developmental Perspective)
- Indian Political Thought

Semester - III

- Comparative Politics
- Advanced Political Theory
- Urban Development Administration in India
- Social Movements in India (With Special Reference to Dalit Movements)

Semester - IV

- Research Methodology
- Administrative Theory
- Comparative Public Administration
- Personnel and Financial Administration

MA Nepali
स्नातकोत्तर नेपाली

Semester - I
पहिलो सत्र

- नेपाली भाषा विज्ञान
- नेपाली कविता साहित्य
- साहित्येतिहासको अवधारणा र नेपाली साहित्यको इतिहास
- नेपाली कथा साहित्य

Semester - II
दोस्रो सत्र

- नेपाली उपन्यास
- नेपाली निबन्ध साहित्य
- साहित्य-तत्त्व तथा पूर्वीय काव्य सिध्दान्त
- पाश्चात्य साहित्य सिध्दान्त
- तुलनात्मक भारतेली साहित्य र अनुवाद

Semester - III
तेस्रो सत्र

- नेपाली समालोचना
- नेपाली नाटक साहित्य र रङ्गमञ्च तथा चलचित्र अध्ययन
- लोकवार्ता र नेपाली लोक साहित्य
- सामान्य भाषा विज्ञान
- समकालीन समालोचनाका सिध्दान्त र पद्धति

Semester - IV
चौथो सत्र

- भारतेली नेपाली गद्याख्यान (कथा र उपन्यास)
- भारतेली नेपाली कविता
- विश्व साहित्यको सर्वेक्षण
- भाषा अध्ययनका सिद्धान्त र पद्धति
- भारतेली नेपाली प्रबन्ध काव्य
- कृति र कृतिकार: विशेष अध्ययन
- लघु शोधप्रबन्ध

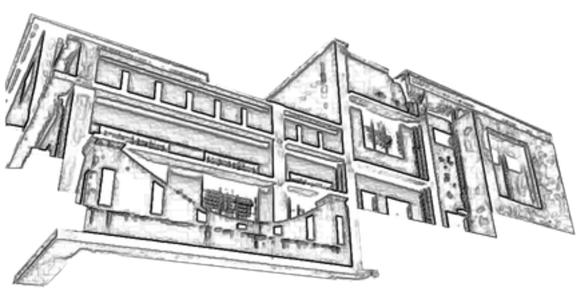

Project 'Nirmaan': Institutional Goals for 2024-2026

Darjeeling Hills University's nascence has come to be the thematic of this Prospectus. With proper university operations only commencing in April of this year at the ITI Mungpoo premises, the needs of the university and its students are manifold, and the initiatives that ought to be initiated are multitudinous and multifaceted. Project 'Nirmaan' is the amalgamation of these initiatives that we plan on undertaking and accomplishing in the next eighteen months. The guiding intentionality of the project is to provide for the immediate academic and material needs of the students with deliberate haste, while laying the foundations for other long-term academic ventures and pursuits that a public university should represent. In this section, we will provide brief descriptions of some of the initiatives we intend on pursuing under this project.

Media Lab

The university offers a post-graduate programme in Mass Communication, and under the guidance of our present programme co-coordinator Dr. Subhojyoti Kundu, we have achieved relatively successful results when taking into account the pandemic. A student of the programme, Mayuri Poddar, was recently felicitated in April 2024 by the Public Relations Society of India, and it was all due to the efforts of the educators involved. We expect a healthy enrollment during this admission cycle, and have resolved to build a good training lab for these incoming students, and in accordance, have requested the Government to aid us. Descriptively titled 'Media Lab', we envision it as not only becoming the training ground for students of the Mass Communication programme, but also a center for researching all that can be considered media, be it the medium of hardware itself, or the ever-changing domain of new media. Concisely, we expect it to be the fulcrum in this Himalayan region of the aphorism that the 'medium is the message'.

Social Science and Humanities Lab

Graduate studies at the university currently include two language programmes—Nepali and English—along with the History and Political Science programmes. Beyond the teaching of mandated curriculum, we intend on providing the students with resources to implement and experiment with their fields of study. This initiative hinges on the idea that labs should not only be restricted to the natural sciences and practical/professional studies. While the university is currently not in a position to provide state of the art equipment, we intend on establishing a lab for these students with the minimum requirements for projects such as literature and language preservation, archiving, and data and survey analysis. Therefore, we plan on providing a few good computers, a quality scanner, recording equipment, and most importantly, a room. We certainly hope that this initiative will branch out in the future to different focuses such as a language lab, a data lab, and a digital humanities lab, however for now, we will endeavour to provide the minimum necessities.

Chimeki Siksha Sahayata Initiative

Upon deliberating on how the university should allocate its resources meant for Institutional Social Responsibility, we realized that a public university should do what it does best – help educate. The university campus is located in a semi-urban place called Mungpoo, known for its medicinal cinchona plantations and the bungalow of Rabindranath Tagore with a literary and historical legacy. Our planned Chimeki Siksha Sahayata Initiative aims to help the secondary and higher secondary students from the neighbouring villages with their studies by hosting day-long tutorial sessions every week, with our university students as the educators. In a remote place such as this, it will not only provide an avenue for practical training to our students but will also be of benefit to the society, a goal which the preamble of the university's founding legislation dictates.

Vaachanmala Lecture and Seminar Series

Vaachanmala refers to public sphere dialogues, and we intend on hosting monthly special lectures and quarterly seminars under this banner. Although the invited abstracts and topics will be limited to matters pertaining to this Himalayan region, we will extend invitations to serious scholars from all parts of the globe who express interest in deliberating within this limitation. Optimistically, we hope that these academic dialogues can be published by the university in the form of books, and we have preemptively initiated the process of registering for ISBN and ISSN identifiers.

Pahar Ra Khola Sanvaad: A Bulletin of Himalayan Studies

We do not plan to publish a single issue of this proposed journal in the next eighteen months, unless there is providence induced smooth sailing, which reasonably seems unlikely. The proposed journal we intend to establish is for the long-term accomplishments of the institution. It will naturally be headquartered at Darjeeling Hills University, but to achieve the desired riguor, repute and indexation, we want to convince upcoming and senior scholars from all over the globe who are interested in research outcomes from this region to be a part of the editorial team. Therefore, under the period of Project 'Nirmaan', we want to focus on establishing an outstanding editorial board and doing the groundwork for the first issue, rather than hastily publishing the journal itself. Similar to the *Vaachanmala* series, the focus will be limited to deliberations on the region, but the invitations for abstracts will be extended to all serious researchers who desire to contribute within this scope. Furthermore, one of our unflinching objectives is that the journal should be multilingual, which is another reason for the estimated delay.

Chaitanya: The Darjeeling Hills University Herald

Pahar Ra Khola Sanvaad is intended for established scholars or research scholars in graduate studies, but we also want to provide the students of Darjeeling Hills University an avenue to publish within the same subject scope. Our planned objective to provide such a platform is *Chaitanya.* We intend to nudge students to take it beyond the monthly/bi-monthly threshold and encourage them to integrate it with new media forms and practices.

परियोजना 'निर्माण': २०२४–२०२६ अवधिको लागि संस्थागत लक्ष्यहरू

दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयको प्रारम्भको जानकारी यस विवरणिकाको मुख्य विषय बनेको देखिन्छ। विश्वविद्यालयको सञ्चालन प्रक्रिया यसै वर्ष अप्रेलदेखि उचित प्रकारले आई.टी.आई भवन, मङपुमा शुरू भएको छ, अनि विश्वविद्यालय र विद्यार्थीवर्गका आवश्यकताहरू अनेकौं छन्, साथै जुन पहलहरूको आरम्भ गर्नुपर्नेछ त्यो पनि अनेक र विविधतापूर्ण छन्। परियोजना ‘निर्माण’ यसै पहलहरूको एउटा मिश्रण हो, जसलाई हामीले आउँदो अठाह्र महीनाभित्र शुरू गरेर पूर्ण गर्ने पनि योजना बनाइरहेका छौं। यो परियोजनाको मार्गदर्शन अनुसार विद्यार्थीवर्गको तात्कालिक शैक्षणिक अनि भौतिक आवश्यकताहरूलाई चाँडोभन्दा चाँडो पूर्ण गर्नका साथै एउटा सार्वजनिक विश्वविद्यालयको रूपमा प्रतिनिधित्व गर्ने प्रकारको अन्य दीर्घकालिक शैक्षणिक उपक्रमहरूको आधारशिला राख्नु पनि हो। यी निम्न विभाजित खण्डहरूमा, ती पहलहरूको संक्षिप्त विवरण प्रदान गरिरहेछौं जसलाई हामीले यस परियोजना अनुसार अघि बढ़ाउने योजना बनाइरहेका छौं।

मीडिया ल्याब

विश्वविद्यालयको मास कम्युनिकेशन एउटा पोस्ट-ग्रेजुएट प्रोग्राम हो, र प्रोग्राम कोअर्डिनेटर डा० शुभोज्योति कुण्डुको मार्गदर्शनमा हामीले महामारीको समयमा अपेक्षाकृत सफल परिणाम प्राप्त गरेका थियौं। यो प्रोग्रामको एकजना विद्यार्थी सुश्री मयुरी पोद्दार अप्रेल २०२४-मा ‘पब्लिक रिलेशन्स सोसाइटी अफ इण्डिया’ द्वारा सम्मानित भएकी छन् र यी सबै शिक्षकगणको परिश्रमको कारणले सम्भव हुनसकेको थियो। हामी यस प्रवेश चक्रको समय एउटा स्वस्थ नामांकनको आशा राख्दछौं, अनि यी भावी विद्यार्थीवर्गको निम्ति एउटा राम्रो प्रशिक्षण ल्याब बनाउने संकल्प लिएका छौं। यसैको निम्ति हामीले सरकारसित सहयोगको अपिल पनि गरेका छौं। वर्णनात्मक शीर्षक ‘मीडिया ल्याब’ भएकोलाई केवल मास कम्युनिकेशन प्रोग्राम विद्यार्थीको निम्ति मात्र प्रशिक्षणस्थलको रूपमा हेरिरहेका छैनौं, तर यसलाई मीडियाको कुनै पनि पक्षको अनुसन्धान केन्द्रको रूपमा कल्पना गरिरहेका छौं, त्यो हार्डवेयरको माध्यम होस् वा नयाँ मीडियाको निरन्तर बदलँदो क्षेत्र नै किन नहोस्। संक्षेपमा, हामीले यसलाई यो हिमालय क्षेत्रमा ‘माध्यम नै सन्देश हो’ भन्ने विचारको केन्द्र बनाउने आशा राखेका छौं।

सामाजिक विज्ञान अनि मानविकी ल्याब

वर्तमानमा विश्वविद्यालयमा स्नातक अध्ययनमा द्वय-भाषा प्रोग्राम नेपाली अनि अंग्रेजीसहित इतिहास र राजनीतिक विज्ञान प्रोग्राम सम्मिलित छ। अनिवार्य पाठ्यक्रम पठनको अतिरिक्त, हामीले विद्यार्थीवर्गको निम्ति अध्ययन क्षेत्रलाई विस्तार र प्रयोग गर्नको निम्ति संसाधन प्रदान गर्ने योजना बनाइरहेछौं। यो पहल यस विचारमा आधारित छ, जुन ल्याब केवल प्राकृतिक विज्ञान अनि व्यावसायिक/प्रोफेसनल अध्ययनसम्म सीमित हुनुहुँदैन। यद्यपि विश्वविद्यालय वर्तमानमा अत्याधुनिक उपकरण प्रदान गर्ने स्थितिमा छैन, हामीले साहित्य अनि भाषा संरक्षण, आर्काइविंग, अनि डेटा र सर्वेक्षण विश्लेषण जस्तो परियोजनाको निम्ति न्यूनतम आवश्यकताहरूले भरिएको एउटा ल्याब स्थापित गर्ने योजना बनाइरहेछौं। यसैले, हामीले केही राम्रो कम्प्युटर, एउटा गुणवत्तापूर्ण स्क्यानर, रेकर्डिङ्ग उपकरण, अनि सबैभन्दा महत्वपूर्ण एउटा कोठा प्रदान गर्ने योजना बनाइरहेछौं। हामीलाई विश्वास छ यो पहल भविष्यमा भाषा ल्याब, डेटा ल्याब अनि डिजिटल मानविकी ल्याब जस्तो विभिन्न केन्द्रबिन्दु अनुसार शाखा बनाइने छ, तर अहिलेलाई हामीले न्यूनतम आवश्यकताहरूलाई पूर्ण गर्ने प्रयास गरिरहेका छौं।

छिमेकी शिक्षा सहायता पहल

जब हामीले विश्वविद्यालयलाई आफ्नो संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत संसाधनहरूको आवंटन कसरी गर्न पनि हो भन्ने विचार गरयौ, त्यतिबेला हामीलाई अनुभव भयो कि सार्वजनिक विश्वविद्यालयले त्यही गर्न पर्दछ जुन उसले सबैभन्दा राम्रोसँग गर्न सक्दछ - शिक्षामा सहयोग गर्नु। विश्वविद्यालय परिसर एउटा अर्धनगरी स्थान मंगपुमा स्थित छ, जुन ठाउँ रवीन्द्रनाथ ठाकुरको साहित्यिक र ऐतिहासिक महत्व रहेको बासस्थान र औषधीय गणले युक्त सिन्कोना बगानको निम्ति परिचित छ। हाम्रो योजना अनुसार छिमेकी शिक्षा सहायता पहलको उद्देश्य, छिमेकी गाउँहरूको माध्यमिक अनि उच्चतर माध्यमिक विद्यार्थीवर्गलाई पढ़ाईमा सहयोग गर्नु, हाम्रो विश्वविद्यालयका विद्यार्थीहरूलाई शिक्षकको रूपमा प्रस्तुत गरेर सप्ताहमा एकपल्ट सम्पूर्ण दिन ट्यूटोरियल सत्र आयोजित गर्नु। एउटा दुर्गम ठाउँमा, यसले केवल हाम्रो विद्यार्थीवर्गलाई व्यावहारिक प्रशिक्षणको अवसर मात्र प्रदान गर्दैन तर समाजलाई पनि लाभ पुरयाउनेछ, जुन विश्वविद्यालय स्थापना विधेयक प्रस्तावनाको एउटा लक्ष्य पनि हो।

वाचनमाला व्याख्यान अनि सेमिनार श्रृंखला

वाचनमाला'-को अर्थ सार्वजनिक संवाद हो, अनि हामीले यस ब्यानर अनुसार मासिक विशेष व्याख्यान अनि 'त्रैमासिक' सेमिनार आयोजित गर्ने योजना बनाइरहेछौं। यसको निम्ति आमन्त्रित विषयवस्तु सार र विषय शीर्षक यसै हिमालय क्षेत्रसित सम्बन्धित विषयहरूसम्म सीमित रहनेछ। यस व्याख्यानमाला ती प्रबुद्ध विद्वानवर्गलाई आमन्त्रण गरिनेछ जसले यस विषय बारे विचार-विमर्शमा रूचि राख्दछन्। हामी आशावादी छौं यी शैक्षणिक संवादहरू विश्वविद्यालयद्वारा पुस्तकहरूको रूपमा प्रकाशित गर्न सक्षम बन्नेछौं। यसको निम्ति हामीले आई.एस.बी.एन. अनि आई.एस.एस.एन. परिचयको निम्ति पञ्जीकरणको प्रक्रिया पहिलेबाट नै शुरू गरिसकेका छौं।

पहाड़ अनि खोला संवादः एउटा हिमाली अध्ययन बुलेटिन

आगामी अठाह्र महीनाभित्र यस प्रस्तावित पत्रिकाको कुनै पनि अंक प्रकाशित गर्ने योजना अहिलेलाई बनाएका छैनौं र जबसम्म कुनै प्रकारको सहज परिस्थितिहरू उत्पन्न हुनेछैन, जुन यथार्थमा सम्भव छैन। जुन प्रस्तावित पत्रिका स्थापित गर्ने योजना बनाइरहेछौं, त्यो संस्थानको दीर्घकालिक उपलब्धिहरूका निम्ति हुनेछ। यो स्वाभाविक रूपले यसको मुख्यालय दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालय हुनेछ, तर अपेक्षित दृढ़ संकल्पित, प्रतिष्ठापूर्ण अनि अनुक्रमणिका प्राप्त गर्नको निम्ति हामी चाहन्छौं कि यस क्षेत्रमा शोध कार्य र यसको परिणाममा रूचि राख्ने आगामी वरिष्ठ विद्वानहरूलाई सम्पादकीय मण्डलीमा समावेश गरिनेछ। यसैले परियोजना 'निर्माण'-को यस अवधिमा हामीले एउटा उत्कृष्ट सम्पादकीय मण्डलीको गठनमा ध्यान केन्द्रित गर्न चाहन्छौं, पहिलो अंकको तयारी हतारोमा होइन, त्यसैले तुरन्तै पत्रिका प्रकाशित गर्ने हतार गरिने छैन। वाचनमाला श्रृंखला जस्तै हाम्रो ध्यान यसमा पनि स्थानीयतालाई नै प्रमुखता दिइनेछ, यसको निम्ति यस क्षेत्रमा योगदान दिन चाहनुहुने समर्पित र गम्भीर शोधकर्ताहरूबाट विषय-सार प्रदान गर्ने निमन्त्रणा दिइनेछ। यसको अतिरिक्त हामीले 'पहाड़ अनि खोला'-लाई बहुभाषी बनाउने महत्वपूर्ण प्राथमिकता दिएको हुनाले अनुमानित ढिल्याई हुन गएको हो।

चैतन्य: दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयको पत्रिका

पहाड़ र खोला संवाद स्थापित विद्वतजन र स्नातकीय अध्ययनरत शोधकर्ताहरूको निम्ति हो। यसरी नै हामीले दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयको विद्यार्थीवर्गलाई पनि यसै विषयको सीमामा राखेर प्रकाशन साधनको एउटा अवसर प्रदान गर्न चाहन्छौं। हामीले प्रदान गर्ने यस मञ्चको उद्देश्य 'चैतन्य' हो। विद्यार्थीवर्गले यस मासिक/द्वयमासिकलाई सीमित सीमादेखि बाहिर लिएर जाउन र यसलाई नयाँ मीडियाको रूप अनि अभ्यास/प्रयोगको रूपमा सम्मिलित गराउन भनी प्रोत्साहन प्रदान गर्न चाहन्छौं।

Important Information and Instructions for Applicants

Information for Prospective Students

- Currently, there are no sanctioned teaching posts at the university, and the classes are being conducted by faculty members from nearby higher education institutions.
- Due to the main campus still under construction, there are no hostel and mess facilities for the students. The administration has conducted meetings with functionaries of all neighboring residential societies and they have agreed to provide accommodations to students at reasonable rates. Members from these societies have also taken the initiative to regularly patrol the area so that the students will do not face any discomfort, harassment or danger.
- The admission process will commence on 12.08.2025, and the relevant details will be published on the university website (dhu.edu.in).
- Candidates will be selected on merit, and the lists of candidates will be prepared accordingly. According to the Merit List, candidate will pay and take online admission. Names of the selected candidates will be published on the university website and admission portal through different Merit Lists. Once a student's name appears in the Merit List and they fail to take admission within stipulated time, their names will not be considered in any subsequent list of the same subject. Vacancies arising out of cancellation may be filled up from the waiting list in the order of merit.
- The provisional Merit Lists will be prepared by the engaged external agency based on information as provided by the applicant and system generated data without actual document verification. Candidates are, therefore, requested to verify their eligibility in accordance with the criteria as prescribed in this prospectus, made available on the university website.
- Maximum tenure of studentship for the admitted candidates will be as per the UGC Guidelines on Determination of a Uniform Span Period within which a Student may be allowed to Quality for a degree, D.O.No.F.12-1/2015(CPP-II), dated October 15, 2015.
- All admissions are provisional. Mere selection of candidates and payment of admission fees do not ensure confirmation of admission unless the eligibility of the candidates is checked and original credentials are found in order at the time of verification of documents. If a candidate is found, before or after admission, not having the minimum eligibility of admission, then the university will have the right to cancel their admission without taking responsibility of refund of their admission fees. The University also reserves all rights to drop or to include any name, if any suppression of facts on the part of the students or any mistake on the part of the University or any error in the system-generated data is detected at any stage before or after the admission. The University reserves the right to include/exclude any name of the candidate if any suppression of fact on the part of the candidate or any mistake in calculating the marks/rank in detected subsequently.
- Admission of candidates will be confirmed only after document verification. Migration certificates should be submitted within sixty days from the date of admission, otherwise their admission shall be treated as cancelled.
- Refund of admission fees will be in accordance with *UGC Notification on Refund of Fees and Non-Retention of Original Certificates*, as updated through circular dated June 12, 2024, D.O. No.F.2-71/2022 (CPP-II) (C-114546).
- Candidates are requested to read *UGC Regulations on Curbing the Menace of Ragging in Higher Educational Institutions, 2009.*
- Link to *UGC Regulations on Curbing the Menace of Ragging in Higher Educational Institutions, 2009*: https://www.ugc.gov.in/oldpdf/regulations/gazzetaug2010.pdf

Instructions for Applicants

- Ragging is not tolerated at Darjeeling Hills University and anyone found guilty of ragging and/or abetting ragging is liable to be punished appropriately. If any incident of ragging comes to the notice of the authority, the concerned student shall be given liberty to explain, and if his explanation is not found satisfactory, the authority will expel them from the institution. Moreover, selected students will be required to submit undertaking as required under *UGC Regulations on Curbing the Menace of Ragging in Higher Educational Institutions, 2009*. The undertakings (included in this Prospectus) have to be duly signed by the candidate themselves and their parent/guardian.
- The candidate will have to bring or submit the documents mentioned below (self-attested) along with its original copy at the time of verification of documents (after paying the admission fees and taking online admission). Dates for verification of documents will be intimated on the website.
    - Print-out copy of the application form containing payment details.
    - Two copies of recent coloured passport-size photographs.
    - Birth Certificate (Admit Card of Secondary or Madhyamik Examination).
    - Caste Certificate or Tribe Certificate and Domicile certificate (wherever necessary) issued by the appropriate authority under Govt. of West Bengal.
    - Marksheet of Secondary/Madhyamik Examination.
    - Marksheet of Higher Secondary (10+2) or equivalent examination.
    - Marksheet of the undergraduate degree.
    - Migration Certificate.
    - Filled-up undertakings of anti-ragging by both student and the parent/guardian (as given in this Prospectus).
    - Certificate from competent authority for EWS candidates.
    - Certificates necessary for PWD candidates mentioned in the *Academic Departments and Programmes at Darjeeling Hills University* section of this prospectus.

How to Apply

Prospective candidates are requested to refer to the document titled ***Darjeeling Hills University Admissions 2025 General Instructions for Application*** that is provided in the link below along with the QR code for the link.

https://www.dhu.edu.in/admissions/admissions-2025/

आवेदकहरुलाई महत्वपूर्ण सूचना अनि अनुदेशहरु

सम्भावित विद्यार्थीवर्गको निम्ति जानकारी

- वर्तमानमा विश्वविद्यालयमा कुनै मान्यताप्राप्त शिक्षण पद छैन, अनि कक्षाहरूको सञ्चालन नजिकका उच्च शिक्षा संस्थानहरूका शिक्षकवर्गद्वारा गरिन्दैछ।
- मुख्य परिसर अहिले निर्माणाधीन छ, यसैले विद्यार्थीवर्गको निम्ति होस्टेल र भोजनालयको सुविधाहरू उपलब्ध छैन। प्रशासनले वरिपरिका सबै छिमेकी सामाजिक संस्थाका कार्यकर्ताहरूसित बैठक गरेको छ अनि उनीहरूले विद्यार्थीवर्गलाई उचित दरमा आवास प्रदान गर्ने सहमति र व्यवस्था मिलाएका छन्। यी समाजका सदस्यवर्गले नियमित रूपमा गस्ती गर्ने पहल गरी विद्यार्थीवर्गलाई कुनै प्रकारको असुविधा, भय वा उत्पीड़नदेखि सुरक्षित राख्ने निश्चय गरेका छन्।
- विश्वविद्यालयमा प्रवेश प्रक्रिया १२.०८.२०२५ देखि शुरू हुनेछ अनि सम्बन्धित विवरण विश्वविद्यालयको वेबसाइट-मा (dhu.edu.in) प्रकाशित गरिनेछ।
- उम्मेदवारको चयन मेरिटको आधारमा गरिनेछ र उम्मेदवारहरूको सूची त्यसै अनुसार तयार गरिनेछ। मेरिट सूची अनुसार उम्मेदवारले ॲनलाइन प्रवेश शुल्कको भुक्तान गरेपछि ॲनलाइन प्रवेश/भर्ना लिनुपर्नेछ। चुनिएका उम्मेदवारहरूको नाउँ विश्वविद्यालयको वेबसाइट अनि प्रवेश पोर्टलमा विभिन्न मेरिट सूचीहरूको माध्यमले प्रकाशित गरिनेछ। यदि कुनै विद्यार्थीको नाउँ मेरिट सूचीमा आएको छ तर उसले तोकिएको निर्दिष्ट समयभित्र प्रवेश/भर्ना नलिएको खण्डमा उसको नाउँ त्यही विषयको कुनै पनि आउँदो सूचीमा हुनेछैन। कसैको नाउँ रद्द भएपछि मेरिटको आधारमा प्रतीक्षा/सूचीबाट त्यस स्थानमा अर्को नाउँ भर्न सकिनेछ।
- अस्थायी मेरिट सूचीहरू बाहिरबाट संलग्न एजेन्सीबाट प्राप्त जानकारी अनुसार हुनाले अनि सिस्टमद्वारा उत्पन्न डेटाको आधारमा उपलब्ध दस्तावेजको सत्यापन बिना नै तयार भएको हुन्छ। यसैले उम्मेदवारहरूलाई अनुरोध गरिन्छ कि आफ्नो पात्रता यसै प्रोस्पेक्टस अनुसार सत्यापित गर्नुपर्छ, जुन विश्वविद्यालयको वेबसाइटमा उपलब्ध छ।
- भर्ना गरिएका उम्मेदवारको निम्ति विश्वविद्यालय अनुदान आयोगको निर्देशित अधिकतम कार्यकालको अवधि D.O. No. F.12-1/2015(CPP-II), १५ अक्टुबर २०१५ अनुसार हुनेछ।
- सबै भर्ना अस्थायी हुनेछ। उम्मेदवारहरूको चयन अनि प्रवेश शुल्कको भुगतान गर्नसाथ भर्ना भएको सुनिश्चित हुनेछैन जबसम्म उक्त उम्मेदवारको पात्रताको जाँच गरिने छैन, अनि दस्तावेज सत्यापनको समय मूल प्रमाणपत्र सठिक नपाइञ्जेल भर्ना अधुरो रहनेछ। यदि कुनै उम्मेदवार भर्ना हुनभन्दा पहिले वा पछिबाट न्यूनतम पात्रता अनुरूप नपाइएको खण्डमा विश्वविद्यालयले उसको भर्ना रद्द गर्ने अधिकार राख्दछ अनि उसको प्रवेश शुल्क फिर्ता गर्ने दायित्व पनि लिनेछैन। यदि कसैले कुनै तथ्य लुकाएको वा विश्वविद्यालयको त्रुटि वा सिस्टमद्वारा उत्पन्न डेटामा त्रुटि पाएको खण्डमा विश्वविद्यालयले कसैको पनि नाउँ हटाउने वा गाभ्ने अधिकार राख्दछ। यदि कुनै उम्मेदवारले तथ्य लुकाएको वा अंक/दर्जाको गणनामा गरेको कुनै भूल पाइएको खण्डमा विश्वविद्यालयले उक्त विद्यार्थीको नाउँलाई हटाउने वा गाभ्ने अधिकार राख्दछ।
- उम्मेदवारको प्रवेश केवल दस्तावेज सत्यापनपछि मात्र पूर्ण भएको मानिनेछ। भर्ना भएको ६० दिनभित्र स्थानान्तरण प्रमाणपत्र विश्वविद्यालयमा जमा गर्नुपर्नेछ। नत्र उसको भर्ना रद्द भएको मानिनेछ।
- भर्ना शुल्क फिर्ता *UGC Notification on Refund of Fees and Non-Retention of Original Certificates*,१२ जून २०२४ को सर्कुलर D.O. No.F.2-71/2022 (CPP-II) (C-114546) अनुसार हुनेछ।
- उम्मेदवारहरूलाई अनुरोध गर्दछौं कि *UGC Regulations on Curbing the Menace of Ragging in Higher Educational Institutions, 2009* पढ्नुहोस्।
- *UGC Regulations on Curbing the Menace of Ragging in Higher Educational Institutions, 2009* को लिंक यस प्रकार छ - https://www.ugc.gov.in/oldpdf/regulations/gazzetaug2010.pdf

आवेदकहरूलाई निर्देश

- दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालमा रैगिंगलाई सहन गरिनेछैन अनि जो पनि रैगिंगमा संलग्न हुन्छ वा बढ़ावा दिने पाइएको खण्डमा उसलाई उपयुक्त दण्ड दिइनेछ। यदि कुनै प्रकारको रैगिंग घटना भएको जानकारी प्राधिकरणले प्राप्त गरेको खण्डमा आरोपित विद्यार्थीलाई स्पष्टीकरण राख्ने अवसर दिइनेछ, तर उसको स्पष्टीकरण सन्तोषजनक पाइएन भने उक्त विद्यार्थीलाई प्राधिकरणले संस्थानबाट नै निष्कासित गर्नेछ। यसका साथै भर्नाका निम्ति चयन भएका विद्यार्थीले *UGC Regulations on Curbing the Menace of Ragging in Higher Educational Institutions, 2009* अनुसार आवश्यक अन्डरटेकिंग प्रस्तुत गर्नपर्नेछ। अन्डटेकिंग (जुन यस प्रोस्पेक्टससित संलग्न छ)-मा उम्मेदवार अनि उसको माता-पिता/अभिभावकद्वारा स्वहस्ताक्षरित हुनपर्छ।
- उम्मेदवारको दस्तावेज सत्यापनको समय (भर्ना शुल्कको भुगतान गरेपछि अनि ॲनलाइन प्रवेश लिएपछि) निम्नलिखित दस्तावेज (स्व-प्रमाणित) सँगै दस्तावेजको मूल प्रतिहरू ल्याउनु वा प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ। दस्तावेज सत्यापन गरिने मितिहरू वेबसाइटमा सूचित गरिनेछ।
    - भर्ना विवरणसहित आवेदनपत्रको प्रिन्ट-आउट कपी।
    - वर्तमानमा लिइएको रंगीन पासपोर्ट आकारको दुईवटा फोटो।
    - जन्म प्रमाणपत्र (माध्यमिक वा उच्च माध्यमिक परीक्षाको एडमिट कार्ड)।
    - जाति प्रमाणपत्र वा जनजाति प्रमाणपत्र अनि डोमिसाइल प्रमाणपत्र (आवश्यक भएमा) पश्चिम बंगाल सरकारको सम्बन्धित प्राधिकरणद्वारा जारी गरिएको।
    - माध्यमिक/उच्च माध्यमिक परीक्षाको मार्कसिट।
    - उच्च माध्यमिक (१०+२) वा समान परीक्षाको मार्कसिट।
    - अन्डर ग्रेजुएट डिग्रीको मार्कसिट।
    - स्थानान्तरण प्रमाणपत्र।
    - रैगिंग विरोधी अन्डरटेकिंगमा (यस प्रोस्पेक्टसमा दिइएको छ) विद्यार्थी अनि अभिभावक/संरक्षक दुवैद्वारा भरिएको र हस्ताक्षरित हुनुपर्छ।
    - ई.डब्लु.एस. उम्मेदवारहरूले सक्षम प्राधिकरणबाट प्राप्त प्रमाणपत्र।
    - पी.डब्लु.डी. उम्मेदवारहरूको प्रमाण पत्र जुन यसैको *Academic Departments and Programmes at Darjeeling Hills University* खण्डमा उल्लेखित छ।

आवेदन कसरी गर्नु

सम्भावित उम्मेदवारहरूले ***Darjeeling Hills University Admissions 2025 General Instructions for Application*** शीर्षक भएको दस्तावेजलाई हेर्ने अनुरोध गर्दछौं, जुन तल दिइएको लिंकसित उपलब्ध छ अनि QR कोड हेर्नुहोस्।

https://www.dhu.edu.in/admissions/admissions-2025/

UNDERTAKING BY THE STUDENT

[To be submitted at the time of admission only]

1. I, Mr./Ms./Mrs./Mx. ____ (Full Name), a student of semester ______________________ in __________________ (programme), child of Mr./Ms./Mrs./Mx. ____, having been admitted to the Darjeeling Hills University, have received a copy of the *UGC Regulations on Curbing the Menace of Ragging in Higher Educational Institutions, 2009*, carefully read and fully understood the provisions contained in the said Regulations.
2. I have, in particular, perused clause 3 of the Regulations and am aware as to what constitutes ragging.
3. I have also, in particular, perused clause 7 and clause 9.1 of the Regulations and am fully aware of the panel and administrative action that is liable to be taken against me in case I am found guilty of or abetting ragging, actively or passively, or being part of a conspiracy to promote ragging.
4. I hereby solemnly aver and undertake that
    a. I will not indulge in any behaviour or act that may be constituted as ragging under clause 3 of the Regulations.
    b. I will not participate in or abet or propagate through any act of commission or omission that may be constituted as ragging under clause 3 of Regulations.
5. I hereby affirm that, if found guilty of ragging, I am liable for punishment according to clause 9.1 of the Regulations, without prejudice to any other criminal action that may be taken against me under any penal Law or any Law for the time being in force.
6. I hereby declare that I have not been expelled or debarred from admission in any institution in the country on account of being found guilty of, abetting or being part of conspiracy to promote, ragging; and further affirm that, in case the declaration is found to be untrue, I am aware that my admission is liable to be cancelled.

Declared this ________ day of ________________ month of __________ year.

Name: ____________________________________ Signature:________________________

Address: ____

___________________________________ Phone Number ___________________________

VERIFICATION

Verified that the contents of this undertaking are true to the best of my knowledge and no part of the undertaking is false and nothing has been concealed or misstated therein.

Verified at _______________ (location) on ____ (day) of __________ (month) of ______ (year).

Name: ____________________________________ Signature:________________________

Address: ____

____

UNDERTAKING BY THE PARENT/ GUARDIAN

[To be submitted at the time of admission only]

1. I, Mr./Ms./Mrs./Mx. ____ (Full Name), Parent/Guardian of _______________________________________ (Full Name of Student), whose ward has been admitted to the Darjeeling Hills University, have received a copy of the *UGC Regulations on Curbing the Menace of Ragging in Higher Educational Institutions, 2009*, carefully read and fully understood the provisions contained in the said Regulations.
2. I have, in particular, perused clause 3 of the Regulations and am aware as to what constitutes ragging.
3. I have also, in particular, perused clause 7 and clause 9.1 of the Regulations and am fully aware of the panel and administrative action that is liable to be taken against my ward in case the ward is found guilty of or abetting ragging, actively or passively, or being part of a conspiracy to promote ragging.
4. I hereby solemnly aver and undertake that
    a. My ward will not indulge in any behaviour or act that may be constituted as ragging under clause 3 of the Regulations.
    b. My ward will not participate in or abet or propagate through any act of commission or omission that may be constituted as ragging under clause 3 of Regulations.
5. I hereby affirm that, if found guilty of ragging, my ward is liable for punishment according to clause 9.1 of the Regulations, without prejudice to any other criminal action that may be taken against my ward under any penal Law or any Law for the time being in force.
6. I hereby declare that my ward has not been expelled or debarred from admission in any institution in the country on account of being found guilty of, abetting or being part of conspiracy to promote, ragging; and further affirm that, in case the declaration is found to be untrue, I am aware that my ward's admission is liable to be cancelled.

Declared this ________ day of _________________ month of __________ year.

Name: ______________________________________ Signature:__________________________

Address: ____

_____________________________________ Phone Number ____________________________

VERIFICATION

Verified that the contents of this undertaking are true to the best of my knowledge and no part of the undertaking is false and nothing has been concealed or misstated therein.

Verified at ________________ (location) on ____ (day) of __________ (month) of ______ (year).

Name: ______________________________________ Signature:__________________________

Address: ____

____

नयाँ प्रारम्भको ध्वनितरंग

दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालय स्थापित भएर विद्यार्थीवर्गले प्रवेश प्रक्रिया प्रारम्भ गर्ने अनुमति पाएकै समयमा संसारभरि नयाँ प्रकारको घातक कोरोना-भायरस फैलियो। कोरोनाको कारणले व्यापक लकडाउन पालन गर्नाले राज्य कोषमा पनि त्यसको प्रभाव पर्न गएकोले विश्वविद्यालयको निर्माणाधीन परिसर बनिनलाई भनेजस्तो प्रगति हुनसकेन, साथै जुन विद्यार्थीवर्ग विश्वविद्यालयमा अध्ययन गर्न चाहन्थे उनीहरूलाई यस संक्रामक रोगबाट रोकथाम गर्ने उपक्रम नगण्य थियो। संसारभरि घटित यस विश्वविद्यालयका पहिलो सत्रका विद्यार्थीवर्गले प्रवेश लिए, तर उनीहरूले अन्य विश्वविद्यालय सरह आफ्नो विश्वविद्यालयको प्रवेशद्वार पनि नदेखी डिग्री प्राप्त गरे। दोस्रो सत्रका विद्यार्थीवर्गले पनि यसै प्रकारको निराशाजनक नियतिलाई सामना गर्न परेका हुन्थ्ये, यदि अघिल्लो वर्ष पनि सरकारले सामान्य स्थितिमा ल्याई पुरयाउन धेरै प्रकारले पोषण नगरेको भए। यसमा कुनै सन्देह छैन कि आउँदो दिनमा अझ बेसी चुनौतीहरू छन् तर यी समय सीमाहरू कुनै अन्य विश्वविद्यालयको तुलनामा निकै कम्ति लाग्दछ, जसलाई बनाउन दशकौं समयहरू बितेका थिए। धेरै संघर्षपछि पहाड़मा एउटा विश्वविद्यालय स्थापना भएको छ, अनि अप्रेल ९, २०२४ को दिन समय १०:०० बजे बिहान, विश्वविद्यालयको अन-क्याम्पस कक्षाहरू घण्टीको ध्वनितरंगबाट शुरू गरियो।

अस्तित्वमा आएको एउटा विश्वविद्यालय

यो माथिको चित्र कक्षा शुरू हुने घण्टीको केही सप्ताह पहिले लिइएको थियो, विश्वविद्यालयको नाम लेखिएको शब्दबाट एउटा अक्षर झरेर गएको थियो। कति उत्तरहरूको प्रतिलेखनले गणनाको माग गरिरहेको थियो, निश्चित रूपले यो केही अधीक्षण रहेको हुनसक्छ, आन्तरिक मूल्यांकनको निम्ति सर्वेक्षण गरिरहेको थियो। दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयको निम्ति इच्छित परिसर जोगीघाट, मंगपूमा बनाइँदैछ। अहिलेलाई, विश्वविद्यालय आई.टी.आई. भवन परिसरमा संचालित छ, जुन जोगीघाटभन्दा धेरै टाड़ो छैन। यो परिसरमा बुनियादी ढाँचाको निर्माण भर्खरै गरिएको थियो अनि यो वर्तमानमा बलियो नै छ। महामारी चरममा पुगेको समय, परिसरको उपयोग रोगीहरूका निम्ति एउटा संगरोध केन्द्रको रूपमा गरिन्थ्यो, अनि कुनै कुनै समय विभिन्न सशस्त्र बलहरूको सदस्यहरूलाई बस्ने व्यवस्था गरिन्थ्यो। निर्जन भएको कारण, बुनियादी ढाँचा बिस्तारै जीर्ण हुँदै जाँदैथ्यो, उपरोक्त चित्रले त्यही स्थितिलाई दर्शाएको थियो। जे भएता पनि विभिन्न सरकारी निकाय अनि स्थानीय बासिन्दाहरूको विशेष सहयोगले यसलाई मरम्मत गरियो, बुनियादी ढाँचालाई सुदृढ़ बनाइयो, अनि अतिरिक्त सुविधाहरूको व्यवस्था गरियो। छिमेकीहरूले भवन परिसरमा कुचो-झाँडु लगाएर सफाई गरिदिने भए जसले गर्दा यहाँ पढ़न आउने विद्यार्थीहरूहरूले सफा-सुग्घर कक्षाहरू प्राप्त गर्न सकोस्। भित्ताबाट हराएको अक्षर पनि खोजी गरेर त्यो अक्षर टाँस्ने काम भयो, यद्यपि सबैको ध्यान आकर्षित गरी। वास्तवमा यसले ध्यानाकर्षण गर्दै एउटा अनुस्मारकको रूपमा कार्य गरिरहेको थियो जसले यस क्षेत्रमा विश्वविद्यालय अस्तित्वमा आउँदैछ भन्ने सूचना प्रसार गरिरहेको थियो, ठीक त्यसरी नै जसरी विश्वका अन्य महान संस्थान्हरूले अतीतमा यसै प्रकारको स्थितिबाट वर्तमानको यात्रा गरेको हुनसक्छ। यो दार्जीलिङ पहाड़को लागि मूल्यवान प्रयास हो।

दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालय

ठेगाना
आई॰टी॰आई॰ भवन, भस्मे, मङ्पु
दार्जीलिङ जिल्ला, पश्चिम बंगाल
इण्डिया — ७३४३१३

वेबसाइट
dhu.edu.in

ई-मेल
contact@dhu.edu.in

सांविधिक अधिष्ठान
अक्टुबर १, २०१८
ग्रीनफील्ड विश्वविद्यालय अधिनियम, २०१८
(पश्चिम बंगाल अधिनियम १६, वर्ष २०१८)

दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयका नाममा सांविधिक अधिष्ठान
नवम्बर १९, २०१९
ग्रीनफील्ड विश्वविद्यालय (संशोधन) अधिनियम, २०१९
(पश्चिम बंगाल अधिनियम १७, वर्ष २०१९)

मान्यताप्राप्त अनि यू॰जी॰सी॰-का विश्वविद्यालय सूचीमा समावेश
अधिसूचनाको तारिख: सेप्टेम्बर १३, २०२२
समावेशको तारिख: सेप्टेम्बर ३०, २०२२

विश्वविद्यालय प्रशासन
प्रोफ़ेसर (डा॰) तेजीमाला गुरुङ नाग
उपकुलपति

डा॰ सुजाता रानी राई
कुल सचिव (अतिरिक्त कार्यभार)

डा॰ देवाशीष दत्ता
परीक्षा नियंत्रक

श्री निर्मल सुब्बा
वित्त अधिकारी (अतिरिक्त कार्यभार)

पछाडिको आवरण: दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालयमा अन्तर्राष्ट्रिय नारी दिवस २०२५ कार्यक्रम

दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालय

DARJEELING HILLS UNIVERSITY
उत्कर्षता • अन्तर्वेशन • नवोन्मेषता
Excellence • Inclusion • Innovation

दार्जीलिङ पार्वत्य विश्वविद्यालय

विवरणिका २०२५